

Natur | 5

Hornsimpa

UPPDRAG / FAKTATEXT / NIVÅ 2

Natur | 5

Hornsimpa

Djuret på bilden tycker om kallt vatten och lever helst nära havsbotten. På huvudet har det fyra hårda knölar. Har du sett det någon gång? FOTO: Anna-Lena Grandlund

1.

Titta på bilden och fundera över de här frågorna. Ni kan fundera själva eller diskutera med varandra, men ni måste inte kunna svaren. Ni har ungefär 5 minuter på er.

- Har du sett det här djuret i havet eller i en sjö?
- Vanligtvis lever det här djuret i riktigt kalla hav. Hur tror du att det hamnade här?

2.

Läs texten om hornsimpor.

Använd er själva eller material ni hittar i naturen och visa hur en hornsimpa ser ut. Ni har ungefär 15 minuter på er.

3.

Presentera er hornsimpa för de andra och berätta om den.

I presentationen, svara på följande frågor:

- Vad heter det här djuret?
- Hur kan vi känna igen det? Visa hur stort det är.
- Hur har det hamnat i Östersjön?

Natur | 5

Hornsimpa

Hornsimpan kom till Östersjön för flera tusen år sedan. Den anpassade sig när vattnet blev varmare och finns fortfarande kvar här.

ILLUSTRATION: Wilhelm von Wright

FOTO: Anna-Lena Grandlund

Djuret ni ser på bilden är en fisk som kallas **hornsimpa**. Den lever i kalla hav men också i Östersjön och i stora, djupa sjöar under högsta kustlinjen.

Hornsimpan har kraftigt huvud och väldigt stor mun. På huvudet har den fyra hårda knölar. Det är på grund av knölarne den kallas för hornsimpa. Kroppen är smalare bak och har många små taggar. I Östersjön kan hornsimpan bli hela 35 (trettiofem) centimeter lång. I sjöar är den ofta mycket mindre, bara 15 (femton) centimeter lång.

Allting
under **HÖGSTA
KUSTLINJEN** låg
under vatten efter den
senaste istiden. I Höga
Kusten är högsta kust-
linjen nu 286 meter
över havet.

Kartan till vänster visar hur havet såg ut här när hornsimporna kom till Östersjön. Ni kan jämföra med kartan bredvid. Den visar hur Östersjön ser ut idag. GRAFIK: Rosanna Telaranta

Hornsimpan trivs bäst i kallt vatten och kan simma djupt ner i Östersjön. På sommaren kan den leva på 100 (ett hundra) meters djup. Hornsimpan lever på botten och äter fisk och små kräftdjur, bland annat ishavsgråsugga. På sommaren är den aktiv på natten och på vintern är den aktiv på dagen.

Hornsimpan kom till Östersjön när isen smälte efter den senaste istiden. Eftersom marken hade blivit nedtryckt av inlandsisen satt Östersjön ihop med andra hav. Hornsimpan är en ishavsart som kom till Östersjön från Norra ishavet. Genom landhöjningen har det nu blivit land mellan Östersjön och Norra ishavet. Vattnet i Östersjön har blivit varmare, men hornsimpan har anpassat sig och finns fortfarande kvar här.

På kartan nedan kan du se hur havet såg ut när hornsimpan kom till Östersjön.

En **ISTID** är en period när det är så kallt att stora delar av jorden täcks av is. Isen smälter inte bort helt ens på sommaren.

LANDHÖJNING uppstår där det funnits inlandsis. Isens tyngd tryckte ner jordskorpan, som nu långsamt höjer sig igen.